

Wat kost een student?

Colofon

1e druk,
mei 2011

Een uitgave van:

Centrum voor budgetadvies en –onderzoek (cebud)

In samenwerking met:

K.H.Kempen

Fotografie: Frank Driesen, Walter Machielsen en Katinka Vermeyleen

Taaladvies: Veronika Van Es

Veel dank aan de Vlhora-werkgroep studentenvoorzieningen voor de constructieve feedback bij het totstandkomen van deze brochure.

Alle rechten voorbehouden aan cebud. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van druk, fotokopie of op enig andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van cebud.

INHOUD

Inleiding.....	5
1 Strikte studiekosten	6
1.1 Studiegeld.....	6
1.2 Cursussen en andere leermiddelen	7
1.3 Computer of laptop	8
1.4 Overige strikte studiekosten	9
2 Ruime studiekosten.....	10
2.1 Vervoer van en naar school	10
2.2 Huisvesting	12
2.3 Overige ruime studiekosten	14
3 Leefkosten.....	15
3.1 Voeding	15
3.2 Kleding	16
3.3 Gezondheid en persoonlijke verzorging	16
3.4 Wonen.....	17
3.5 Ontspanning en onderhouden van relaties	18
3.6 Mobiliteit.....	19
4 Overzicht totale kosten per jaar	20
5 Persoonlijke kostentabel	22
6 Literatuuropgave.....	24
7 Links	24

INLEIDING

Binnenkort ga je verder studeren of misschien ben je al begonnen met je studies. De overstap van het secundair naar het hoger onderwijs is niet evident en je moet veel keuzes maken. Voor welke opleiding kies je? Aan welke hogeschool of universiteit ga je deze opleiding volgen? Kies je voor een kot of ga je pendelen?

Jij en je ouders hebben dus heel wat om over na te denken. Eén factor die vaak meespeelt bij het nemen van deze beslissingen is het kostenplaatje. Met welke kosten moet je allemaal rekening houden en welke bedragen mag je verwachten?

In deze brochure krijgen jij en je ouders een overzicht van de kosten die je minimaal moet maken om verder te studeren. We vermelden zowel de eenheidskosten als de terugkerende jaarlijkse en maandelijkse kosten. Van de kosten die slechts eenmalig worden gemaakt geven we zowel de aankoopprijs als de prijs per jaar of maand. Die berekenen we door de aankoopprijs te delen door het aantal maanden waarop het product kan worden afgeschreven. Alle kosten zijn uitgedrukt in prijzen van 2011.

Als we spreken over de kosten van studenten in het hoger onderwijs, dan maken we een onderscheid tussen strikte studiekosten, ruime studiekosten en leefkosten. Strikte studiekosten, bv. voor het aankopen van cursussen, moeten alle studenten in ieder geval maken. Ruime studiekosten maken verder studeren vaak mogelijk en hangen samen met het vervoer van en naar school, het huren van een kot enz. Leefkosten ten slotte hangen niet onmiddellijk samen met de studies, maar eerder met het levensonderhoud van een jongvolwassene.

Voor het opmaken van deze brochure zijn we vertrokken van de situatie waarbij een student nog ten laste is van zijn ouders. Zelfstandige studenten hebben vaak extra kosten. Deze worden hier niet behandeld, maar wel in de brochure: 'Wat kost studeren als zelfstandige student?'¹

1 Wordt uitgegeven in 2012

1 STRIKTE STUDIEKOSTEN

De strikte studiekosten zijn de kosten die je moet maken in functie van de opleiding die je volgt. Het gaat hier om het studiegeld dat je jaarlijks betaalt bij je inschrijving als student en de kosten voor cursussen. Ook de kosten van studiereizen, stage en eindwerk worden hierin opgenomen.

1.1 Studiegeld

Het bedrag dat hogescholen en universiteiten maximaal per jaar mogen vragen aan studiegeld wordt wettelijk bepaald. Deze bedragen worden ieder jaar aangepast en staan vermeld op de websites van alle hogescholen en universiteiten. Het studiegeld is afhankelijk van het aantal ingeschreven studiepunten, het al dan niet recht hebben op een studietoelage van de Vlaamse overheid en van het soort contract (diploma-, credit- of examencontract).

Hieronder vermelden we het studiegeld dat een voltijds studerende student in 2011-2012 betaalt voor een diplomacontract en een inschrijving die ten minste 54 en ten hoogste 66 studiepunten bevat. We maken hierbij een onderscheid tussen studenten die recht of bijna recht hebben op een studietoelage van de Vlaamse overheid en studenten die hierop geen recht hebben.

Tabel 1: Maximum studiegeld voor het academiejaar 2011-2012

	Hogeschool	Universiteit
Beurstariefstudent	€ 100	€ 80
Bijna-beurstariefstudent ²	€ 386	€ 386
Niet-beurstariefstudent ³	€ 579	€ 579

² Dit is het maximumbedrag dat hogescholen en universiteiten mogen aanrekenen voor bijna-beursstudenten. Elke hogeschool of universiteit bepaalt zelf welk bedrag ze vraagt, rekening houdend met het vooropgestelde minimum- en maximumbedrag.

³ Dit is het maximumbedrag dat hogescholen en universiteiten mogen aanrekenen voor niet-beursstudenten. Elke hogeschool of universiteit bepaalt zelf welk bedrag ze vraagt, rekening houdend met het vooropgestelde minimum- en maximumbedrag.

Op www.studietoelagen.be kan je de voorwaarden nagaan waaraan je moet voldoen om recht te hebben op een studietoelage. Hiervoor kan je natuurlijk ook altijd terecht bij de sociale dienst van je onderwijsinstelling en op www.centenvoorstudenten.be.

1.2 Cursussen en andere leermiddelen

Om te kunnen studeren moet je ook cursussen, boeken en andere leermiddelen aankopen. De kosten hiervoor variëren sterk naar gelang van de opleiding die je volgt. In deze brochure geven we een gemiddelde prijs mee. Voor een masteropleiding tel je gemiddeld 317 euro per jaar neer voor je boeken, cursussen, en fotokopieën. Kies je voor een bacheloropleiding, dan bedragen deze kosten gemiddeld 277 euro. Afhankelijk van je opleiding liggen deze kosten echter hoger of lager dan dit gemiddelde. Achteraan in deze brochure vind je twee lege tabellen (tabellen 16 en 17) waarin je de kosten specifiek voor jouw opleiding kan invullen. Deze kosten kan je best navragen op het studentensecretariaat of de sociale dienst van de instelling waar je studeert.

Tabel 2: Gemiddelde jaarlijkse kost voor cursussen en andere leermiddelen

	Per jaar
Master opleiding	€ 317
Bachelor opleiding	€ 277

Bron: Studentenmonitor Vlaanderen 2009 (bedragen geïndexeerd naar 2011)

1.3 Computer of laptop

Studeren aan het hoger onderwijs kan vandaag de dag niet langer zonder dat je beschikt over een eigen computer met internetverbinding. Docenten zetten cursussen of ander lesmateriaal online. Zelf moet je opzoekwerk kunnen doen in databanken, of papers en portfolio's kunnen maken en plaatsen op het digitaal schoolplatform. Ook e-mailverkeer met medestudenten en docenten moet te allen tijde mogelijk zijn. Het gebruik van een openbare computer is hiervoor vaak ontoereikend omwille van de beperkte openingsuren van de bibliotheek, het beperkt aantal vrije computers, de te drukke omgeving,.... Daarom

behoort een eigen computer of laptop⁴ met internetverbinding tot de strikte studiekosten. We rekenen hierbij ook de kostprijs van externe gegevensdragers (USB-stick, cd-roms).

Een eigen printer daarentegen is vaak niet noodzakelijk. Alle hogescholen en universiteiten bieden jou en je medestudenten de mogelijkheid om ter plaatse documenten af te drukken. Hiervoor mag je rekenen op een kostprijs van 30 euro per jaar.

Een internetabonnement wordt niet mee opgenomen in de strikte onderwijskosten. Voor pendelstudenten gaan we ervan uit dat internet thuis al aanwezig is; kotstudenten betalen dit meestal samen met de maandelijkse verbruikerskosten (zie 2.2 Huisvesting).

Tabel 3: Gemiddelde kost voor een computer en toebehoren

	Aankoopprijs	Prijs per jaar
Computer	€ 520	€ 104
USB-stick	€ 8	€ 4
Printbudget		€ 30
Cd-RW 10 stuks		€ 10

Bron: Van Thielen, Deflandre, Baldewijns, Boeckx, Leysens, Casman, Storms & Van den Bosch (2010)

⁴ Heel wat onderwijsinstellingen hebben raamcontracten afgesloten met computerfabrikanten. Hierdoor kan je als student goedkoper een computer aanschaffen. Het loont de moeite om dit na te vragen bij jouw onderwijsinstelling.

1.4 Overige strikte studiekosten

Naast een computer met internetaansluiting, de cursussen en het studiegeld zijn er nog een aantal specifieke kosten in functie van de opleiding die je kiest. Het gaat hier over kosten die verband houden met de stage die je tijdens je opleiding moet lopen, een eindwerk dat je moet maken, een studiereis waaraan je verwacht wordt deel te nemen of ateliergeld dat je moet betalen. Deze kosten hoeven zeker niet alle studenten ieder jaar te maken. We geven hieronder de gemiddelde prijs die studenten hieraan spenderen. Omdat deze kosten echter heel sterk afhangen van de opleiding en het studiejaar, doe je er goed aan ook deze kosten op te vragen voor jouw opleiding bij het studentensecretariaat of bij de sociale dienst van de instelling waar je studeert. Je kan ze nadien invullen in de tabellen 16 en 17 achteraan in deze brochure. Deze tabellen laten je toe om een kostenoverzicht te maken op maat van jouw opleiding.

Tabel 4: Gemiddelde jaarlijkse overige studiekosten en % studenten met deze kosten in een academiejaar

	Universiteits- student	Hogeschool- student
Studiereis	€ 394	€ 367
<i>% studenten met deze kosten</i>	<i>10%</i>	<i>35%</i>
Stage	€ 263	€ 225
<i>% studenten met deze kosten</i>	<i>10%</i>	<i>30%</i>
Eindwerk	€ 84	€ 96
<i>% studenten met deze kosten</i>	<i>26%</i>	<i>31%</i>
Ateliergeld	€ 163	€ 188
<i>% studenten met deze kosten</i>	<i>2%</i>	<i>13%</i>

Bron: Studentenmonitor Vlaanderen 2009 (bedragen geïndexeerd naar 2011)

2 RUIME STUDIEKOSTEN

Naast de kosten die onlosmakelijk gekoppeld zijn aan de opleiding waarvoor je kiest, houd je best ook rekening met andere noodzakelijke kosten in het kader van je studies. Het gaat hier over de verplaatsingskosten van en naar de campus en huurgelden in het geval je op kot gaat. Misschien moet je ook nog een nieuwe boekentas, pennenzak, bureaulamp, bureaustoel, e.d. aankopen.

2.1 Vervoer van en naar school

Meestal is de universiteit of hogeschool waar je studeert niet gevestigd in de gemeente of stad waar je woont. Het is dan ook noodzakelijk om de kosten voor het vervoer van en naar school als onderwijskosten mee te rekenen. De grootte van deze kost is afhankelijk van het feit of je ervoor kiest om te pendelen of om op kot te gaan.

Pendelstudenten

Als je ervoor kiest om niet op kot te gaan en te pendelen tussen je woonplaats en de campus, dan is vervoer noodzakelijk. Je kan pendelen met de fiets, het openbaar vervoer of met je eigen wagen. In deze brochure geven we de kostprijs van een Buzzy Pazz en treinabonnement en berekenen we ook hoeveel een eigen wagen maandelijks kost. De prijs van een Buzzy Pazz ligt vast en is niet afhankelijk van het aantal kilometers dat je moet afleggen. Voor een Buzzy Pazz betaal je 168 euro per jaar. De kost van een treinabonnement daarentegen is natuurlijk afhankelijk van het aantal afgelegde kilometers tussen je woning en de campus. In de lege tabellen 16 en 17 achteraan in deze brochure kan je jouw exacte mobiliteitskost invullen. Wij berekenen hier ter illustratie de kostprijs van een treinabonnement voor een gemiddeld door Vlaamse pendelstudenten afgelegde afstand van 26 km. Om deze afstand met de trein dagelijks heen en terug te overbruggen moet je 182 euro per jaar neertellen.

De kostprijs van een eigen auto hangt af van het feit of je rijdt met een nieuwe of tweedehandse wagen. Ook de grootte van de auto, het type motor, het verbruik, ... bepalen mee de kostprijs. In deze brochure berekenen we de kosten van een compacte tweedehandse wagen met dieselmotor waarmee 10.000 km per jaar wordt afgelegd.

Tabel 5: Vervoerskost pendelstudenten

	Aankoop- prijs	Prijs per jaar	Prijs per maand
Tweedehandswagen:			
<i>Aankoop wagen (netto)</i>	€ 4.832	€ 966	€ 80
<i>Verzekering</i>		€ 599	€ 50
<i>Wegenbelasting</i>		€ 236	€ 20
<i>Onderhoud en reparatie</i>		€ 677	€ 56
<i>Diesel</i>		€ 805	€ 67
Buzzy Pazz De Lijn		€ 168	€ 14
Treinabonnement		€ 182	€ 15

Bron: Van Thielen, Deflandre, e.a. (2010)

Kotstudenten

Als je op kot gaat, kies je meestal een kamer of studio dicht bij de campus. Zo kun je tijdens de lesdagen te voet of met de fiets naar school. Als je de weekends thuis doorbrengt, moet je ook nog de uitgaven voor het openbaar vervoer meetellen. In deze brochure brengen we volgende kosten mee in rekening om het mobiliteitsbudget van een kotstudent te bepalen: de uitgaven voor een tweedehandse fiets⁵ met fietsslot, fietstas, reparatieset en fietspomp en 10 campuskaarten van de NMBS (waarmee 50 keer een heen-en terugreis op een vast traject tussen 2 Belgische stations kan worden afgelegd). De kostprijs voor een campuskaart is afhankelijk van de afstand tussen je woonplaats en je kot. Hier is de prijs berekend voor een gemiddelde afstand van 60 km tussen woonplaats en kot.

Tabel 6: Vervoerskost kotstudenten

	Aankoop- prijs	Prijs per jaar	Prijs per maand
Tweedehandse fiets met toebehoren	€ 176	€ 41	€ 3
Onderhoud fiets	-	€ 16	€ 1
10 Campus-kaarten NMBS	-	€ 111	€ 10

Bron: Van Thielen, e.a. (2010)

2.2 Huisvesting

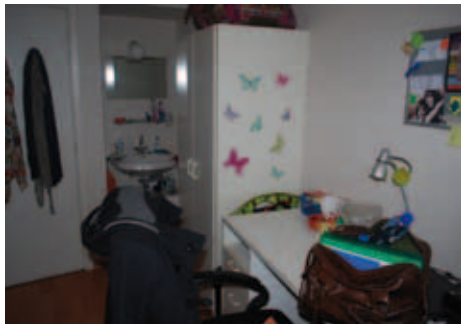
Pendelstudenten

Ben je pendelstudent, dan heb je ogenschijnlijk geen huisvestingskosten. Maar wanneer je ouders een woning huren of nog een hypotheek afbetalen, zullen ze maandelijks een hogere som moeten betalen voor de extra ruimte (slaapkamer) die jij nodig hebt. In tabel 12 berekenen we deze huisvestingskosten onder de categorie leefkosten.

⁵ Heel wat onderwijsinstellingen voorzien vandaag de dag de mogelijkheid om een fiets te huren. Vraag zeker eens na bij jouw instelling of dit het geval is en tegen welke tarieven dit kan.

Kotstudenten

Als je op kot gaat, kan je kiezen voor een kamer, een studio bij particulieren of voor een kamer in een studentenhome. Bij een kamer maken het sanitair en de kookgelegenheid meestal deel uit van de gemeenschappelijke ruimten. Een studio daarentegen beschikt wel over een eigen bad of douche, wc en kookgelegenheid. Een kamer in een studentenhome is vaak goedkoper dan een privé-kot omdat deze kamers door de overheid gesubsidieerd worden.

De gemiddelde prijs voor een privékamer met een wastafel met warm en koud water bedraagt 273 euro⁶. Vandaag de dag worden de meeste koten verhuurd voor een periode van 12 maanden en niet voor een periode van 10 maanden. Vandaar dat we de maandelijkse huurprijs berekenen voor 12 maanden. De gemiddelde huurprijs van een studio (die bijna altijd per jaar wordt verhuurd) wordt niet in deze brochure opgenomen maar ligt logischerwijze hoger. De huurprijs zoals in tabel 7 is weergegeven, omvat geen huurwaarborg. Deze waarborg mag maximum 2 maanden huur bedragen.

Naast de huur voor een kamer moet je als kotstudent ook nog verbruikerskosten betalen voor elektriciteit, gas en internet. Daarnaast tellen we nog diverse kosten voor kookuitrusting, poetsmateriaal, beddenlinnen, een nachtlampje en wekkerradio en nog enkele spulletjes om het wat gezellig te maken op kot (plant, kaarsjes, lamp, extra stoel).

⁶ Dit is een gemiddelde prijs voor Vlaanderen. De prijs in jouw studentenstad kan dus van deze prijs afwijken. Een gemiddelde prijs voor jouw regio kan opgevraagd worden bij de studentenvoorzieningen van jouw hogeschool of universiteit.

Tabel 7: Huisvestingskost kotstudent

	Aankoop- prijs	Prijs per jaar	Prijs per maand
Huur kot (12 maanden)	-	€ 3.276	€ 273
Verbruikerskosten	-	€ 502	€ 50
Kookuitrusting	€ 319	€ 52	€ 4
Poetsmateriaal	€ 56	€ 21	€ 2
Beddenlinnen	€ 53	€ 7	€ 1
Gezelligheid	€ 58	€ 9	€ 1

Bron: Van Thielen, e.a. (2010)

2.3 Overige ruime studiekosten

Naast huisvestings- en mobiliteitskosten ben je na zes jaar secundair onderwijs wellicht toe aan een nieuwe boekentas, pennenzak, lunchbox en thermos. Kotstudenten hebben daarnaast nog een bureaulamp en bureaustoel nodig. Voor pendelstudenten gaan we ervan uit dat deze laatste niet extra moeten worden aangekocht.

Tabel 8: Overige ruime studiekosten

	Aankoop- prijs	Prijs per jaar	Prijs per maand
Pendelstudenten			
Boekentas	€ 63	€ 13	€ 1
Lunchbox	€ 8	€ 2	€ 0
2 isoleerkannen	€ 14	€ 3	€ 0
Kotstudenten			
Boekentas	€ 63	€ 13	€ 1
Bureaustoel	€ 27	€ 5	€ 0
Bureaulamp	€ 4	€ 1	€ 0

Bron: Van Thielen, e.a. (2010)

3 LEEFKOSTEN

Naast strikte en ruime studiekosten is het kostenplaatje voor een student in het hoger onderwijs pas compleet indien we ook de leefkosten meerekenen. Deze leefkosten hangen niet onmiddellijk samen met de studiekosten, maar eerder met het levensonderhoud van een jongvolwassene. Zij omvatten de kosten voor voeding, kleding, gezondheid en persoonlijke verzorging, wonen, mobiliteit, ontspanning en onderhouden van relaties.

3.1 Voeding

Als je pendelt, kan je thuis warm eten. Kotstudenten moeten door de week zelf instaan voor het aankopen en bereiden van hun maaltijden. De meeste universiteiten en hogescholen hebben ook een studentenrestaurant waar je voor een gemiddelde prijs van 4,73 euro een dagschotel kan eten.

Wij berekenden dat pendelstudenten minimaal 4,2 euro nodig hebben om dagelijks thuis te kunnen genieten van drie gezonde en evenwichtige maaltijden en enkele gezonde tussendoortjes. Kotstudenten hebben iets meer nodig om op weekdagen zelf hun potje te koken en tijdens de blok- en de examenperiode in het studentenrestaurant te kunnen gaan eten. Dit kost hen minimaal 4,9 euro per dag.

Tabel 9: Voeding

	Prijs per jaar	Prijs per maand
Kotstudent	€ 1.873	€ 156
Pendelstudent	€ 1.592	€ 133

Bron: Van Thielen, e.a. (2010)

3.2 Kleding

Het maandelijkse prijskaartje voor kleding en schoenen berekenen we op basis van een kledingkorf die door studenten is samengesteld en aangekocht in ketens als H&M, C&A en Brantano. In onderstaande tabel vermelden we het hiervoor noodzakelijke jaarlijkse en maandelijkse budget.

Tabel 10: Kleding

	Prijs per jaar	Prijs per maand
Kleding en schoenen	€ 640	€ 53

Bron: Van Thielen, e.a. (2010)

3.3 Gezondheid en persoonlijke verzorging

De kosten die verband houden met je gezondheid en de dagelijkse hygiëne verschillen nauwelijks voor kot- en pendelstudenten. Indien je in goede gezondheid verkeert, geen orthodontie, geen bril of contactlenzen nodig hebt, dan moet je hiervoor maandelijkse 33 euro voorzien. Voor kotstudenten tellen we hier bovenop nog de kosten voor een beperkte huisapotheek.

Tabel 11: Gezondheid en persoonlijke verzorging

	Prijs per jaar	Prijs per maand
Pendelstudenten	€ 400	€ 33
Kotstudenten	€ 438	€ 35

Bron: Van Thielen, e.a. (2010)

3.4 Wonen

Indien je als jongvolwassene inwoont (voltijds of enkel tijdens het weekend) bij je ouders, heb je in principe geen huisvestingskosten te betalen. Maar wanneer je ouders een woning huren of nog een hypotheek afbetalen, zullen ze maandelijks een hogere som moeten betalen voor de extra ruimte (slaapkamer) die jij nodig hebt. In tabel 12 berekenen we de huisvestingskosten die je ouders dus jaarlijks extra betalen voor jou en dit door het verschil te maken in de gemiddelde huur of hypotheek van een kwaliteitsvolle Vlaamse woning met één en met twee slaapkamers. Op dezelfde manier berekenen we de verbruikerskosten voor gas, water en elektriciteit. Daarbovenop tellen we nog de extra kosten voor de slaapkamermeubels en het beddenlinnen.

Tabel 12: Woonkost

	Prijs per jaar	Prijs per maand
Huurder		
Huur woning	€ 1.032	€ 86
Verbruikerskosten	€ 494	€ 41
Onderhoud	€ 32	€ 3
Bed en toebehoren	€ 25	€ 2
Eigenaar		
Afbetaling woning	€ 705	€ 59
Verbruikerskosten	€ 446	€ 37
Onderhoud	€ 32	€ 3
Bed en toebehoren	€ 25	€ 2

Bron: Van Thielen, e.a. (2010)

3.5 Ontspanning en onderhouden van relaties

De boog kan niet altijd gespannen staan. Op tijd en stond ontspannen kan veel deugd doen. Om te bepalen hoeveel geld studenten hiervoor minimaal nodig hebben, hebben we groepsgesprekken met pendel- en kotstudenten in het hoger onderwijs georganiseerd. Dit resulteert in een prijskaartje van 108 euro per jaar om samen met de familie een aantal uitstappen, een midweek of een binnenlandse reis te maken, 266 euro per jaar om van cultuur te kunnen genieten en lid te kunnen zijn van een vereniging en aan de activiteiten hiervan te kunnen deelnemen, 16 euro per jaar om te kunnen sporten. Op de meeste campussen kan je een sportsticker of sportkaart kopen tegen gemiddeld 16 euro per jaar. Hiermee geniet je van een ruime waaier aan sportmogelijkheden.

Verder voorzien we nog 96 euro zakgeld per maand waarmee je kan uitgaan, een gsm-kaart kopen, een broodje uithalen, een magazine kopen, enz. Heb je meer nodig, dan kan je dit bekostigen met het geld dat je verdient door weekend- of vakantiewerk te doen.

Daarnaast rekenen we een kost van 11 euro per jaar om in een openbare bibliotheek boeken, cd's of films te kunnen huren. Als student kan je verder gratis gebruik maken van de verschillende bibliotheken verbonden aan je hogeschool of universiteit.

We voorzien een minimaal budget om in familieverband feesten te vieren en om relaties te onderhouden (een cadeautje kopen, wenskaarten versturen en een gsm aanschaffen).

Tot slot berekenden we de kosten voor het aanschaffen van een identiteitskaart en het ophalen van afval.

Tabel 13: Ontspanning en onderhouden van relaties

	Prijs per jaar	Prijs per maand
Gezinsuitstap en of reisbudget	€ 108	€ 9
Sportkaart	€ 16	€ 1
Deelname aan het verenigingsleven en cultuur	€ 266	€ 22
Zakgeld	€ 1.149	€ 96
Bibliotheek	€ 11	€ 1
Onderhouden van relaties (cadeaus, wenskaarten, gsm)	€ 251	€ 21
Burgerverplichtingen	€ 14	€ 1

Bron: Van Thielen, e.a. (2010)

3.6 Mobiliteit

Een laatste kost die we in rekening brengen bij de leefkosten van studenten, betreft de mobiliteit. Jongeren verplaatsen zich immers niet alleen om naar school te gaan. In dit mobiliteitsbudget berekenen we daarom de kosten voor het aanschaffen en onderhouden van een fiets samen met die van een Buzzy Pazz en een Go Pass.

Tabel 14: Mobiliteit

	Prijs per jaar	Prijs per maand
Fiets en onderhoud fiets	€ 50	€ 4
Buzzy Pazz De Lijn	€ 168	€ 14
Go Pass	€ 50	€ 4

Bron: Van Thielen, e.a. (2010)

4 OVERZICHT TOTALE KOSTEN PER JAAR

Tabel 15: Totale kost per jaar voor een verder studerende jongere

Directe studiekosten	Kot	Pendel
Inschrijvingsgeld		
Beurstarief*	€ 100	€ 100
Bijna-beurstarief	€ 386	€ 386
Niet-beurstarief	€ 579	€ 579
Cursussen en studieboeken*	€ 277	€ 277
Computer	€ 148	€ 148
Overige studiekosten*	€ 250	€ 250
Totaal Directe studiekosten		
Beurs	€ 775	€ 775
Bijna-beurs	€ 1.061	€ 1.061
Niet-beurs	€ 1.254	€ 1.254
Indirecte studiekosten		
Vervoerskosten**	€ 168	€ 182
Huisvestigingskosten	€ 3.867	-
Overige studiekosten	€ 19	€ 18
Totaal indirecte studiekosten	€ 4.054	€ 200
Leefkosten		
Voeding	€ 1.873	€ 1.592
Kleding	€ 640	€ 640
Gezondheid en persoonlijke verzorging	€ 438	€ 400
Huur woning***	€ 1.583	€ 1.583
Ontspanning	€ 1.815	€ 1.815
Mobiliteit	€ 268	€ 268
Totaal Leefkosten	€ 6.617	€ 6.298
Algemeen totaal	Kot	Pendel
Beurs	€ 11.446	€ 7.273
Bijna-beurs	€ 11.732	€ 7.559
Niet-beurs	€ 11.925	€ 7.752

* Student aan universiteit: inschrijvingsgeld -€ 20 (beursstudent); cursussen en studieboeken +€ 40; overige studiekosten -€ 159 per jaar.

** Pendelstudent komt met eigen wagen: +€ 3.101 per jaar; heeft Buzzy Pazz van De Lijn -€ 14 per jaar.

*** In het geval het een eigen woning betreft, dan verlaagt deze woonkost met -€ 381 per jaar.

Heb je het moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen, dan kan je hiervoor altijd een beroep doen op de sociale dienst van je studentenvoorziening. Je kan er terecht met financiële problemen, met vragen over je statuut en met kleine of grote studentenzorgen. Je vraag zal er discreet worden behandeld, rekening houdend met je specifieke situatie.

Raadpleeg de website www.centenvoorstudenten.be voor meer informatie en concrete contactgegevens (klik op 'Partners')

5 PERSOONLIJKE KOSTENTABEL

Tabel 16: Ik ben een pendelstudent

Directe studiekosten	Aankoop- prijs	Prijs per jaar	Prijs per maand
Inschrijvingsgeld
Cursussen
Computer
USB-stick
Printbudget
CD-RW
Studiereis
Stage
Eindwerk
Aterliergeld
Indirecte studiekosten			
Eigen wagen
Aankoop wagen
Verzekering
Wegenbelasting
Onderhoud en reparatie
Brandstof
Openbaar vervoer
Overige kosten zoals boekentas, lunchbox, isoleerkan
Totaal

Tabel 17: Ik zit op kot

Directe studiekosten	Aankoop- prijs	Prijs per jaar	Prijs per maand
Inschrijvingsgeld
Cursussen
Computer
USB-stick
Printbudget
CD-RW
Studiereis
Stage
Eindwerk
Aterliergeld
Indirecte studiekosten			
Tweedehands fiets met toebehoren
Onderhoud fiets
Openbaar vervoer
Huur kot
Verbruikerskosten kot
Kotuitrusting
Overige kosten zoals boekentas, lunchbox, isoleerkan
Totaal

6 LITERATUUROPGAVE

Storms, B., & Van den Bosch, K. (2009). *Wat heeft een gezin minimaal nodig? Een budgetstandaard voor Vlaanderen*, Leuven: Acco.

Van Thielen, L., Deflandre, D., Baldewijns, K., Boeckx, H., Leysens, G., Casman M.-T., Storms, B., Van den Bosch, K., (2010), *Minibudget. Wat hebben gezinnen nodig om menswaardig te leven in België?* Onderzoek gefinancierd door Federaal Wetenschapsbeleid in opdracht van de POD MI, Antwerpen: Centrum voor Sociaal Beleid.

Wartenbergh, F., Brukx, D., Van den Broek, A., Jacobs, J., Pass, J., Hogeling, L., & van Klingerren, M. (2009). *Studentenmonitor Vlaanderen 2009. Socio-economische kenmerken van studenten in het hoger onderwijs*, Research Ned Nijmegen in opdracht van Vlaams Departement van Onderwijs en Vorming.

7 LINKS

www.centenvoorstudenten.be
www.studietoelagen.be

NOTITIES

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

Binnenkort ga je verder studeren of misschien ben je al begonnen met je studies. De overstap van het middelbaar naar het hoger onderwijs is niet evident en je moet veel keuzes maken. Eén factor die vaak meespeelt bij het nemen van beslissingen is het kostenplaatje.

In deze brochure krijgen jij en je ouders een overzicht van de kosten die je minimaal moet maken om verder te studeren.